

stemmelsen allerede indebærer et krav til skolerne om "at udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene", vil det efter regeringens opfattelse, ikke mindst af integrationspolitiske grunde, være mest hensigtsmæssigt at indføje dette krav i bestemmelse, således at kravet fremgår eksplicit heraf.

For at sikre at fundamentalistiske eller ekstremistiske handlinger, der begrundes i religiøse hensyn m.v., men som alvorligt strider mod menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ligestillingen mellem kønnene, ikke kan finde sted på eller fra en fri grundskole, selvom en sådan adfærd ikke har direkte forbindelse med undervisningen af eleverne, finder regeringen, at kravet endvidere bør udvides til at omfatte skolernes hele virke.

Det foreslåede udvidede krav til skolernes forpligtelse til at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, vil som afledt konsekvens kunne indebære, at en skoles bestyrelse til skolens lærere og andre ansatte ligeledes må skulle skærpe skolens krav, herunder det til enhver tid på skolen gældende dekorumkrav, for at sikre, at skolen også altid vil kunne leve op til lovens krav på dette punkt.

Den Europæiske Menneskerettigheds Domstol har i en række sager fastslået, at EMRK ikke beskytter ytringer, tanker, ideer og handlinger m.v., der er i modstrid med konventionen. Konventionen beskytter således kun foreninger, ytringer, forsamlinger m.v., som respekterer demokratiet samt lighed mellem kønnene. Den foreslåede ændring er i overensstemmelse med konventionen.

Ad 3. Krav til tilsynet med de frie grundskoler

Med forslaget om, at skolerne skal udfærdige skriftlige undervisningsplaner til offentliggørelse på skolens hjemmeside, og at skolerne skal foretage løbende evaluering af bl.a. elevernes udbytte af undervisningen, sættes der – både for ledere, lærere, elever, forældre og de tilsynsførende – øget fokus på muligheden for at reflektere mere over det arbejde, der til dagligt udføres på skolerne.

Blandt andet på baggrund heraf stilles der forslag om, at den eller de tilsynsførende til stadighed har sådanne faglige og pædagogiske forudsætninger, at de i stand til at kunne varetage tilsynet.

Der er mange måder at udføre tilsynet på, og der er mange forskellige elementer, der kan inddrages i tilsynet. Skriftlige undervisningsplaner og gennemførelse af evalueringer giver den eller de tilsynsførende nyt materiale at forholde sig til i forbindelse med til-

synsarbejdet. Inddragelse af materialet kræver imidlertid, at den tilsynsførende er i stand til at forholde sig til, om planerne sandsynliggør, at undervisningen vil stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og hvorledes den faktisk gennemførte undervisning er i forhold til den planlagte undervisning. Dette er i sig selv en væsentlig pædagogisk og faglig udfordring for den enkelte tilsynsførende.

Den tilsynsførende skal ifølge gældende lovs § 9, stk. 6, indsende en begrundet indberetning til Undervisningsministeriet, hvis ikke skolen, efter at have fået tid til at bringe forholdene i orden, overholder kravene i den gældende lovs § 1, stk. 1. Undervisningsministeriet har kun i enkelte tilfælde modtaget en sådan begrundet indberetning til trods for, at ministeriet inden for de sidste 4 år har sat 10 skoler under yderligere tilsyn. I mange af disse tilfælde har den eksterne tilsynsførende endog intet haft at bemærke i sin seneste tilsynserklæring.

Desuden har en stikprøveundersøgelse af tilsynserklæringer vist, at udformning og kvalitet er meget svingende. Dette kan skyldes, at de tilsynsførende er i tvivl om, hvilken form en tilsynserklæring skal have. Der vil derfor blive udsendt retningslinjer for formen for udarbejdelsen af tilsynserklæringerne. Der er også grund til bekymring om, hvorvidt kvaliteten af det udførte tilsyn er på højde med det forventede. Forslaget om, at den tilsynsførende skal have faglige og pædagogiske forudsætninger skal også ses på baggrund heraf.

Alle tilsynsførende vil blive tilbudt kurser om tilsynsarbejdet, som Undervisningsministeriet vil planlægge og afholde i samarbejde med de frie grundskolers skoleforeninger.

Efter forslaget stilles der krav om, at den eller de tilsynsførende ikke må være ansat eller bestyrelsesmedlem på en anden fri grundskole, hvis skolens ansatte eller bestyrelsesmedlemmer fører tilsyn med denne anden fri grundskole. Ved forbud mod en sådan udveksling kan det undgås, at der opstår tvivl om, hvorvidt den tilsynsførende forholder sig objektivt og uafhængigt til tilsynsopgaven.

Ad 4. Krav til danskundskaber hos skolens lærere, bestyrelsesmedlemmer og tilsynsførende

Efter forslaget skal skolernes lærere, bestyrelsesmedlemmer og tilsynsførende beherske dansk i skrift og tale. Det gælder dog ikke for bestyrelsesmedlemmer og tilsynsførende ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.